

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

Art. 7. Deducuntur ex dictis nonnulla usitiora Documenta ad
facilitandam Confessionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

D. 7. d. 6. n. 47. Reginald. l. 6. n. 129. Verùm rectius id negant Bonac. n. 24. Suar. n. 22. Sanch. l. 9. de Matr. D. 15. n. 6. & l. 1. Mor. c. 14. n. 9. Tamb. l. 2. c. 1. §. 16. n. 98. Excipe, nisi alius distinctus specie titulus concurrat, ut si ad præceptum jejunandi, audiendi sacrum &c. accedat etiam votum; tunc enim utriusque hæc circumstantia esset aperienda. Suar. Bonac. Sanch. l. cit. & est in confesso.

76. Duratio seu mora in peccato, quamcunque ea longa sit & diuturna, non transfert peccatum in aliam speciem, per se loquendo: quod addo, quia per accidens ratione accedentis perfectæ advertentiæ potest fieri, ut peccatum, quod ex imperfectione actûs, seu defectu plenæ advertentiæ tantum est veniale, fiat mortale, de quo nemo dubitat. Peccatum ergo, ex suo genere veniale, aut mortale in tali specie, quacunque morâ continuetur, non fiet illud mortale, nec istud in alia specie constituetur, quia ratione moræ seu durationis præcisè semper retinet suam, in qua verè est, speciem. An autem & quomodo nihilominus debeat aliquando à penitente præsertim ab inveterato peccatore explicari, dicitur p. 3. n. 177. & maximè à n. 600.

ARTICULUS VII.

Deducuntur ex dictis nonnulla n. sitatiora documenta ad facilitandam confessionem.

77. I. Peccata mortalia omnia, quantum humana & morali diligentia adhibita fieri potest, necessario in sua, in qua verè sunt, specie sunt exponenda. Et id-

circo etiam omnes omnino circumstantiæ, quæ speciem actûs mutant, non possunt in Confessione, nisi sacrilegè, reticeri. Hæc est communis & indubitata Theologorum sententia, fundata partim in auctoritate Concilij Trident. sess. 14. cap. 5. & can. 7. partim etiam, quia nullum peccatum mortale remittitur sine altero; quæ est rursus certa sententia: ergo omnia & singula sunt aperienda in confessione, cum nullum remittatur, nisi quod ad hoc sacrum tribunal est delatum.

Debent verò hæc peccata esse illa, quæ post Baptismum sunt commissa: ea enim, quæ ante Baptismum committuntur, per ipsum Baptismum remittuntur, nec reservantur ad sacramentalem absolutionem, post Baptismum à legitimo Judice conferendam.

78. II. Circumstantiæ impertinentes non sunt apta confessionis materia, & idcirco omnino reticendæ; speciem enim peccati nec mutant, nec augent, nec minuunt, & idcirco etiam impertinentes vocantur. Ad quid ergo confessionem deferantur?

79. III. Circumstantiæ generales, seu, ut alio nomine compellantur, transcendentales non sunt specialiter in confessione exprimendæ. Suar. D. 22. f. 4. n. 15. Bonac. diff. 3. n. 23. Ubi licet solum loquantur de ingratitude, eadem tamen est ratio reliquarum sub hoc nomine comprehensarum circumstantiarum: cum enim, hoc ipso quod generales, sint imbibitæ in quovis mortali peccato, per se intelliguntur; supervacaneum ergo est, eas specialiter explicare, & dicere, se, cum die festo sacrum omisit, DE O ingratum

gratum fuisse, inobedientem &c. Quod si tamen ea circumstantiæ formaliter & quasi reflexè intendantur, v. g. ex expresso affectu & voluntate se DEO non submittendi, ejusin præcipiendo auctoritatem contemnendi &c. essent omnino specialiter etiam exponendæ; singulæ enim virtutes videntur magis & specialiter ad hoc obligare, ut peccata contra illas non fiant formaliter, quàm ad hoc ut non fiant solùm materialiter. Unde si quis cultum DEO debitum denegat non audiendo sacrum die festo, ex formali expressâ intentione ipsius irreligiositatis, & propter affectum inhonorandi DEUM, committet peccatum in genere irreligiositatis, specie diversum ab eo, quod committit, si ex affectu erga studia, pecunias lucrandas &c. DEO cultum debitum non deferat.

80. IV. Circumstantiæ, quæ peccati speciem augent, vel minuunt tantùm venialiter, non sunt necessariò exprimendæ in confessione; possunt tamen, si pœnitenti libuerit, exprimi: talium enim circumstantiarum eadem est ratio, quæ est cujuslibet aliterius peccati venialis; quod non esse materiam confessionis Sacramentalis necessariam, expressum est in dicto Concilio Trident. cap. 5.

81. V. Circumstantia, ratione cujus peccatum, quod alioqui seclusâ illa circumstantiâ veniale duntaxat est, evadit in mortale, aperienda est: etsi enim peccatum mortale & veniale aliquo modo non differant specie, quando eidem virtuti opponuntur; tamen in ratione injuriæ & offensæ divinæ ea inter se differre specie est omnino certum. Unde furtum leve, etsi in hoc genere, nempe fur-

ti, non differat specie à furto magno, tamen in ratione divinæ offensæ maximè differt, & specialiter exponendum in confessione, an quantitas furto sublata sit ea, quæ communiter dicitur sufficere ad constituendum peccatum grave. Bonac. n. 4. & 6. Coninch. D. 7. d. 3. n. 10. Suar. D. 22. f. 2. n. 7.

82. VI. Circumstantiæ, quæ peccatum ita minuunt, ut, quod ijs seclusis fuisset mortale, ratione earundem fiat vel nullum peccatum, vel certè veniale tantùm, necessariò sunt in confessione exprimendæ. Bonac. l. c. & alij; alioquin enim mendacium in ea committeretur; siquidem tanquam mortale proponeretur, quod tamen revera non esset commissum: ut si is, qui in extrema necessitate constitutus accepit, in notabili quantitate sibi necessariâ, rem alioquin extra casum necessitatis non suam, accuset se absolutè de hac surreptione, tanquam de furto facto in quantitate notabili, adeoque ad peccatum mortale sufficiente, peccat, nisi bona fides eum excuset, mortaliter: sicut & is, qui ex inculpata inadvertentia aut oblivione, excusante à mortali, omittit horas Canonicas, ad quas tenetur, aut comedit carnes die jejunijs, & tamen de ea omissione aut comestione absolutè se accusat, nullâ suæ inadvertentiæ mentione factâ; tales enim se de peccato accusant, quod tamen non commiserunt, atque adeò in re gravi mentiuntur in confessione.

83. VII. De circumstantijs merè aggravantibus, hoc est, ijs, quæ peccatum à sua, quam primitus habent, ad aliam speciem malitiæ non extrahunt, sed intra illam relinquunt; in ea tamen secundùm

prudentem hominum existimationem aggravant, magis vel minus notabiliter, quò nempe excessus supra primam malitiam major vel minor, gravior vel minus gravis fuerit; de his, inquam, circumstantijs jam diuturna & gravis inter Auctores est controversia, an sint necessariò explicandæ, ita ut earum omissio confessionem reddat omnino invalidam. Explicandas esse, tuentur 18. Doctores apud Henriq. *l. 5. c. 7. §. 6.* inter quos præcipui sunt Alensis, Richard. Major, uterque Sotus, Victoria, Canus, Ledesma ex Suar. *D. 22. f. 3. n. 5.* ubi eos sequitur, quibus ex Laym. *l. 11. tr. 2. c. 10. n. 2.* addendus Bartholomæus Medina & Lopez. Eandem sententiam tenent ex nostris Henriq. Suar. citr. Rebell. de oblig. *1. p. l. 2. q. 17. f. 2. n. 7.* Filliuc. *tr. 7. c. 4. n. 88.* Coninch. *D. 7. d. 3. n. 13.* Sanch. *l. 2. Mor. c. 32. n. 39. & l. 4. c. 14. n. 24.* Fagund. *l. 4. de 2. præcept. Eccles. c. 2.* & multi alij ex recentioribus: nec defunt ex illis aliqui, qui oppositam sententiam gravi censurâ notant, dum eam vocant improbabilem, imò & scandalosam: Didacus verò Nugnus. *T. 2. in 3. p. 9. 9. a. 3.* apud P. Georgium Gobat de re morali præclare meritum in *Alphabeto consistit. n. 378.* eò progressus est, ut ausus sit dicere, eam omnino esse stultam. Verùm his censuris non obstantibus.

84. Circumstantias, de quibus modò est sermo, necessariò explicandas esse, negant S. Thom. in *4. d. 16. q. 3. a. 2. q. 5.* Paludan. Durand. Dionysius Carthus. S. Bonavent. Almaynus, Adrian, Medin. Antonius Zerola, Sayrus, Pefantius & multi alij apud Dian. *1. p. tr. 7. R. 1. &*

14. & 5. p. tr. 14. Ref. 59. quos nominatim etiam sequuntur Navar. in princip. cap. *Consideret. & in Man. c. 6. n. 7.* Tolet. *l. 3. c. 7.* Valentia *T. 4. D. 7. q. 11. p. 1. Assert. 5.* Reginald. *l. 6. c. 5. n. 134.* Dicast. *D. 9. d. 3. §. 2. n. 181.* Bonac. *D. 5. quæst. 5. f. 2. pag. 2. §. 3. diff. 3. num. 5.* Vasq. *q. 91. a. 1. d. 2. n. 6.* ubi ait, hanc sententiam apud Scholasticos esse magis receptam, quam etiam tenent novissimè Lugo *D. 16. f. 3. à n. 107.* Joan. Sancius in *select. D. 11. n. 6.* Tamb. *l. 2. c. 1. §. 18. n. 111.* Busenbaum in sua medulla, *l. 6. tr. 4. c. 1. d. 3.* Laym. *l. 1. tr. 2. c. 10. n. 2. & alij,* quorum agmen claudat P. Georg. Gobat. *n. 375.* Hinc facile apparet, censuram Nugni esse nimis acerbam, inconsideratam & præfervidam: quasi verò tam graves, quos retuli, Auctores, ipse etiam S. Thomas fuerint stulti. Absit! ut tam fædam maculam tam claris Theologiæ sideribus inuramus. Nihilominus tamen

85. Hanc sententiam etiam suimet auctores diversimodè limitant: & quidem I. in gradibus consanguinitatis, singulariter in primo & secundo, ita ut, qui cum sua matre aut sorore carnaliter peccavit, teneatur hanc gradûs circumstantiam explicare. Ita Laym. *n. 3.* Bonac. *n. 10.* Valent. *l. c. & alij.* Idem sentiunt de gradibus affinitatis. II. In furti quantitate: neque enim satis est, dicere, se notabilem pecuniæ v. g. summam abstulisse, sed necesse est, definitè dicere, quantum sit furatus, num centum, num mille. Laym. *l. c.* Valent. *§. Ex hoc item fundamento.* Bonac. *n. 17. & alij.* III. In voluntate occidendi plures homines. Laym. *ibid.* IV. In esu carniû die Jejunij: neque enim

enim satis est, dicere, te violasse jejunium, sed necesse est exprimere esum carniū: Laym. *ibid.* V. in eo, qui totam noctem cum fāmīna in eodem lecto acubuit, etsi semel tantum cum eā concubuerit. VI. In eo, qui ordinarium peccandi modum nimium excessit. VII. Cū certā quantitātē furti annexa est reservatio, vel excommunicatio. Idem est, si sub simili censura aut reservatione prohibitus sit incestus cum consanguineis, aut affinis; fornicatio cum filia confessionis: ut sanē in Diocesi Constantiensī hęc delicta reservatis adnumerantur. VIII. In pœnitente, qui à Confessario interrogatur de consuetudine peccati, vel alia circumstantia aggravante.

86. Ego posteriori sententiæ libenter subscribo, non tantum propter magnam doctissimorum virorum, ingenti numero ita sentientium, auctoritatem, sed etiam quia benignior est; in iis enim, quæ ad animarum salutem, pacem, & tranquillitatem faciunt, eamque fovent, benigniora sunt amplectenda, & horror, qui alioqui in patefaciendis peccatis cernitur, quantum fieri potest, mitigandus est, ne plurimi à salutari confessionis usu retrahantur. Si enim magnam sentiunt difficultatem in enumerandis peccatorum suorum speciebus, & declarando eorum numero, quid non tandem futurum arbitramur, si ab iis exigatur, ut etiam singulas circumstantias, alioqui non necessarias, declarent, & urgeantur, ut aperiant: quanto tempore v. g. in perversa voluntate, aut opere illicito, moram traxerint; quàm vehemens fuerit odium, quo proximum persecuti sunt &c. aut certè si rei difficultate non frangantur,

sed ex hac quoque parte confessionis integritati satisfacere velint, in anxietatem, & conscientiæ quandam torturam incurrent, dum non raro timebunt, ne hujus vel illius delicti gravitatem secundum omnes circumstantias exposuerint, & sic vix unquam optata pace fruuntur, quod est magnum impedimentum gustandi, quàm suavis sit Dominus, ut ad illius amorem, in quo perfectum nostrum bonum consistit, accendantur, exstimulenturque. Ut autem confessio nimis ardua & difficilis, velut conscientiæ carnifex, ex tam enucleatâ circumstantiarum consideratione reddatur, nec ipsum Concilium Tridentinum *sess. 14, cap. 5.* probat; ex quo pro nostra sententia argumentum forte desumi potest: cū enim Concilium eo loco ex instituto voluerit Sacramentum Pœnitentiæ explicare, & exactam de eo doctrinam tradere, utique ex ejus mente plus non est imponendum, quàm quod expressit: atqui eo loco meminit quidem circumstantiarum, sed earum duntaxat, quæ speciem mutant, iis, quæ intra eandem speciem solum aggravant malitiam, silentio prætermittit: ergo hoc ipso indicat, circumstantias merè aggravantes non esse necessario aperiendas: dum enim unum affirmavit, videtur alterum negasse juxta Regulam juris: imò expressè ait, nihil aliud à pœnitente exigere, quam ut omnia peccata, quibus se DEUM graviter offendisse meminerit, confiteatur. Hinc autem subsumere licet: Sed omissis circumstantiis merè aggravantibus nihilominus omnia peccata recensentur, cū ob illas circumstantias peccata neque specie, neque numero multiplicentur. Nec refert, quod

fin

sine illis non satis æstimari possit gravitas peccatorum; etenim clementissimus Iudex DEUS, cujus vices agunt confessorii, non exigit mathematicam calculationem, aut gravitatis ponderationem, sed quanta haberi potest ex specie & numero peccatorum, ut iudicium feratur de universo statu peccatoris, sitne bonus vel malus, pejor an pessimus: quod sufficienter ferri poterit, modò circumstantiæ, quæ speciem mutant, exprimantur. Quando ergo jugum, quod Christus suis fidelibus imposuit, suave est, & onus leve, quid est, quòd illud sine causâ aggravemus? sive dein hunc sensum ex Sacra scriptura, sive ex natura institutionis hujus Sacramenti sive ex definitione aliqua Pontificum & Conciliorum, sive ex recepta Ecclesiæ traditione petere velimus. Certè ex his de tali onere nihil constat, ut pluribus prosequitur Dicastillo *tr. 8. D. 9. d. 3. §. 2. n. 181.*

87. Sed jam quod ad limitationes, *num. precedenti* positas, attinet, dicam, quod lentio, ejusmodi limitationes mihi semper displicuisse: Ad quid enim serviant, nondum video, quàm ut sententiam, cui adduntur, enervent, ita ut incertum omninò sit, quænam tandem illa sit. Ad singulas ergo ut respondeam, mens mea hæc est.

88. I. Lineæ & gradus consanguinitatis & affinitatis vel distinguuntur inter se specie, vel non. Si primum utique necesse est, & lineam, & gradum exprimere, non jam ut circumstantiam merè aggravantem, sed specificantem. Si secundum, quod nobis ex dictis supra. *n. 51.* est verosimilius, sunt quidem, qui existimant, gradus illos cum suis lineis, ve-

lut circumstantias notabiliter aggravantes, exponendos esse; sed hi doctrinæ consequentiam non tenent. Quam notam ut & nos non incurramus, judicamus non esse necessarium, ullum gradum, etiã primum, exprimere; qui ergo incestum commisit, etiã cum propria matre, plus non debet dicere, quàm: *commisi incestum naturalem.* Tamb. *l. 2. c. 7. §. 7. n. 49.* Dian. *l. p. tr. 7. R. 21. & p. 3. tr. 4. R. 67.* in Retol. *31. & p. 4. tr. 4. R. 234. & p. 5. tr. 14. R. 56. §. quæro sexto.* P. Georg. Gobat. *n. 387.* Citatur pro hac sententia etiã Hurtado *D. 9. de Sacram. diff. 4.*

89. II. Limitatio fuit in furto. In hoc non est necesse, explicatè dicere, quàm magnus sit, quantumcumque demum sit, excessus supra materiam ad peccatum mortale constituendum sufficientem. Sufficit ergo, si furatus fuisti, v. g. mille florenos, & dicas: *furatus sum notabilem quantitatem.* Tamb. *l. 2. c. 8. §. 1. n. 1.* Lugo *D. 16. s. 3. n. 121.* Dian. *R. 114.* Errares autem, si diceres: *furatus sum decem,* cum tamen furatus sis *sex,* vel quindecim &c. quia jam non explicares furtum, quod verè commisisti, sed aliud, quod non commisisti. Idem est in similibus, & ideo, qui ex horis Canonicis omisit quatuor horas, quas minores vocant, cum Vesperis & Completorio, non debet istum horarum numerum tam exactè referre, sed satisfaciet, dicendo: *omisi notabilem officii divini partem.* Dian. *l. p. tr. 12. R. 5. & alii.* III. & V. Limitatio huc non faciunt, sed ad numericam peccatorum multiplicationem, de quâ suo loco: hic solùm ad verro, ex doctrina tunc tradenda confirmari posse nostram

nostram sententiam de circumstantiis, quamcunque notabiles sint & graves, modò sint merè aggravantes, non exponendis. IV. Limitatio etiam non est ad rem. Etsi enim Granadus in 3. p. *Contr.* 7. *tr.* 9. *D.* 9. n. 22. apud Dianam. 5. p. *tr.* 14. *R.* 56. §. *quero quarto*: existimet, etiam carnum in violatione jejunii non esse necessariò exprimendum, sed sufficere, si dicas: *violavi jejunium*: hoc tamen non est admittendum, quia in jejunio duo præcepta concurrunt, unum affirmativum de sumenda unica refectione; alterum negativum de carnibus non comedendis. Esus ergo carnum exponendus est, non, ut circumstantia merè aggravans, sed specificans, ut pote distincto specie præcepto adversa. VI. Limitatio nihil vincit; non enim modus operandi, quamcunque vehemens & extraordinarius sit, exprimendus est, nisi fortassis actionem ex sua in aliam specificam malitiam transferat, ut supra n. 71. de feritate dixi.

90. VII. Limitatio etiam vana est: in hoc enim casu excessus in peccato, quamcunque sit notabilis, exprimendus est, non per se & ratione sui, tanquam materia necessaria, sed per accidens rationæ adjunctæ vel reservationis, vel censuræ. Quædam enim peccata ab Ecclesia vel reservantur, vel censuris etiam puniuntur, non quomodolibet, sed sub certa quadam ratione: v. g. qui cum excommunicatione conversatur, incurrit, si ille excommunicatus sit denunciatus aut notorius percussor Clerici, in minorem excommunicationem; secus, si sit occultus & toleratus: attamen denuntiatio aut notorietas sunt circumstantiæ, quæ
R. P. Stoz Trib. Pænit.

facti speciem etsi non immutent, tamen debent Confessario aperiri, ut sciat, an & quid potestatis habeat in tale peccatum ratione censuræ, aut reservationis: sic si quis spoliaret Romipetam, incurrit excommunicationem Bullæ Cœnæ reservatam, non item si alium viatorem: sic multæ censuræ latæ sunt contra facientes aliquid scienter & temere, non ex negligentia, aut ignorantia non omnino crassa, nec affectata.

91. VIII. Limitatio non est melioris fatinæ. Fac enim ejusmodi Confessarii præceptum non adesse; citne tunc circumstantia etiam enormiter aggravans ex necessitate aperienda? non dicent, ut credo, qui eam nostræ, & etiam suæ sententiæ adjecerunt: exprimenda ergo est, non quia aggravat, sed quia urget præceptum Confessarii, quem Tamb. *l.* 2. *c.* 1. & *c.* 10. §. 2. n. 38. Lugo *D.* 14. *f.* 10. n. 172. & alii ajunt habere jus ea, quæ ad salutem animæ spectant, interrogandi, & consequenter pœnitentem habere obligationem respondendi ad interrogata: quod quidem Joannes Sancius in *selectis*, *D.* 9. n. *præcipue* 6. citatus à Lugo, ubi supra, & nonnulli alii negant; & Dicast. *D.* 6. *d.* 21. à n. 376. multum eorum sententiæ favet, pro eoque refert Navarrum in *Man.* *c.* 21. n. 48. & Casparum Hurtadum; idemque sensisse dicitur etiam Pontius; & absolute docuit Fagund. *l.* 3. *c.* 1. n. 6. & *c.* 7. n. 11. Sed jam est §. inter prohibitas à S. D. N. Innoc. XI. de quo vide *infra* p. 3. n. 178.

Maneat ergo, circumstantias intra eandem speciem merè aggravantes non esse, etsi sint valde notabiles & enormes, per se

in confessione aperiendas, ne videlicet imponamus fidelibus jugum, quod Christus ipse hujus Sacramenti Auctor non imposuit, ut Dicast. *D. 9. d. 3. §. 2. à n. 181.* fusè prosequitur: cur enim nos subditi oblige mus fideles ad aliquid, ad quod noster Princeps ipse eos obligare noluit.

Atque ex his, quæ hactenus hoc & præcedenti Articulo de circumstantiis, præter nostrum propositum, paulò fusiùs disseruimus, multa & valdè utilia ad confessiones breviter & rectè expediendas inferri possunt: præcipuè illud, quænam circumstantiæ ad examen pro paranda confessione sint vocandæ.

ARTICULUS VIII.

De numero peccatorum indagando.

92. Reperiuntur nonnulli, qui, cum confessionem parant, contenti sunt solum suorum peccatorum etiam mortaliū species, vel circumstantias específicas investigare, putantque, se suo officio abunde satisfecisse. Sed hi manifesti erroris vincuntur ex Concil. Florent. in Decreto Unionis, & Trident. *sess. 14. c. 5. & can. 7.* ubi expressè definitur, omnia, & singula peccata mortalia, eorumque circumstantias, quæ speciem mutant, esse in confessione aperienda. Si singula: ergo etiam numerus talium peccatorum colligendus est & exprimens. Quomodo autem, & quando contingat, peccata numericè multiplicari, dicemus infra *p. 3.* Interim de eodem numero explicando generatim quædam sunt adnotanda. Itaque

93. I. In numero materiæ necessariæ nihil est addendum, nihil minuendum,

nihil ita exprimens, ut nesciat Confessarius, quem pœnitens numerum velit. Itaque qui ter v. g. pejeravit, non satisfacit, si dicat *se aliquoties pejerasse*: etsi enim ista vox ad minimum significet, aliquid bis esse factum, quia tamen potest etiam quater, decies, vigesies &c. comprehendere, incertum est, quid velis, quando non aliter, quàm per istam vocem *aliquoties*, numerum exprimis, cum ea sit prorsus indifferens ad quemcunque numerum supra unitatem explicandum. Idem est de particula *frequentè*, *sape*: nam & hæc significat ad minus binarium, juxta Gloss. in *Cap. Monasteria de vita & honest. clericorum V. frequentè*. & quemcunque alium numerum isto majorem. Quid ergo dicis, si dicas, *tesape pejerasse*: utique nihil, & siquidem integritati & valori confessionis consultura velis, aliter oportet rem, quam agis, agere. Dicast. *D. 9. d. 3. n. 210.* Quapropter

94. II. Qui scit numerum peccatorum, eumque mathematicè certum, tenetur illum exprimere: & idcirco qui scit, si sexies blasphemasse, tenetur determinatè dicere: *sexies blasphemavi*. Cum enim, ut paulò antè dixi, & ex omnium ore affirmant Navar. in *Man. c. 6. n. 14. ad princ. Cap. Consideret. de Pœnit. dist. 5. n. 40.* & Victoria de *Sacram. n. 178. Tamb. l. 2. c. 1. §. 4. n. 21.* peccatorum numerus necessariò sit aperiendus in confessione; sexta autem blasphemia non minùs peccatum sit, quàm prima aut secunda, sanè sicut non licet in confessione primam aut secundam blasphemiam reticere, ita nec licebit sextam. Et idèò si quis sciat certò, se sexies blasphem-